

Til Norges Bank

25.03.2026

Tilrådning om å avslutte observasjonen av Bombardier Inc

Sammendrag

I mars 2022 ble Bombardier Inc (Bombardier) satt til observasjon over en periode på to år på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet bidrar til eller selv er ansvarlig for grov korrupsjon. Grunnlaget for observasjonen var at Bombardier kunne knyttes til korrupsjonsanklager eller -mistanker i seks land over et tidsrom på mer enn ti år. I sin vurdering av framoverskuende risiko la rådet vekt på flere mangler ved selskapets oppfølging av korrupsjonsrisiko, blant annet fravær av kommunikasjon av nulltoleranse for korrupsjon fra toppledelsen, mangelfulle tredjepartsvurderinger og manglende oppfølging av varsler om korrupsjon.

I juni 2024 ble det besluttet å videreføre observasjonen ettersom selskapet etter rådets syn ikke delte tilstrekkelig informasjon om sine etterlevelsesessystemer. Etikkrådet har etter dette ikke hatt kontakt med selskapet, men har fulgt med på om det har dukket opp påstander om nye tilfeller av korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet knyttet til selskapet.

Så langt rådet kjenner til, er den seneste alvorlige anklagen eller mistanken om korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet knyttet til Bombardiers virksomhet fra 2016. Dette er nå ti år siden. Selv om selskapet etter rådets syn ikke har delt utfyllende informasjon om sine etterlevelsesessystemer, har det likevel gått såpass lang tid siden disse forholdene til at rådet anser dette som en indikasjon på at risikoen ikke lenger er uakseptabel. Etikkrådet legger også vekt på at flertallet av anklagene og mistankene om korrupsjon knyttet seg til en del av selskapet som ble avhendet i 2021.

Rådet anbefaler derfor at observasjonen av Bombardier avsluttes.

Innhold

1	Innledning	1
	1.1 Hva rådet har tatt stilling til	1
2	Bakgrunn	1
3	Etikkrådets arbeid i observasjonsperioden	2
4	Etikkrådets vurdering	3
5	Tilrådning	3

1 Innledning

I mars 2022 offentliggjorde Norges Bank sin beslutning om å sette Bombardier Inc¹ (Bombardier) til observasjon over en periode på to år på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet bidrar til eller selv er ansvarlig for grov korrupsjon. Dette var i tråd med Etikkrådets anbefaling av oktober 2021.²

Bombardier er en av verdens største produsenter av private jetfly. Siden 2022 har selskapet også produsert fly for forsvarssektoren. I slutten av 2025 hadde Bombardier 18 000 fast ansatte.³

Ved utgangen av 2025 eide Statens pensjonsfond utland (SPU) aksjer for 1,7 milliarder kroner i selskapet, tilsvarende en eierandel på én prosent.⁴

1.1 Hva rådet har tatt stilling til

I henhold til de midlertidige etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond utland § 5 (5) kan Etikkrådet på bakgrunn av ny informasjon anbefale Norges Bank at beslutninger om observasjon eller utelukkelse oppheves.⁵

2 Bakgrunn

Den opprinnelige tilrådommen om å sette Bombardier til observasjon tok utgangspunkt i at Bombardier eller selskapets datterselskap kunne knyttes til korrupsjonsanklager eller -mistanker i seks land over et tidsrom på mer enn ti år. Sakene dreide seg om bestikkelser eller mistenkelige transaksjoner for mer enn 100 millioner USD via agenter, mellommenn eller samarbeidspartnere for å vinne kontrakter for Bombardiens datterselskap.

¹ Issuer ID: 108515.

² Etikkrådets opprinnelige tilråddning kan leses på nettsiden:
<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/275/2022/03/Tilradning-Bombardier-Inc-observasjon.pdf>.

³ Bombardier Inc. Financial Report – Fiscal Year ended December 31, 2025.

⁴ Norges Bank, beholdning ved utgangen av 2025;
<https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025-12-31/03gktofo0ulcfa>.

⁵ Midlertidige etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond utland:
<https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2025-11-07-2231>

I sin vurdering av framoverskuende risiko la rådet vekt på flere mangler ved selskapets oppfølging av korrupsjonsrisiko, blant annet fravær av kommunikasjon av nulltoleranse for korrupsjon fra toppledelsen, mangelfulle tredjepartsvurderinger og manglende oppfølging av varsler om korrupsjon. Etikkrådet merket seg også at det var et avvik mellom det selskapet opplyste, og det som fremgikk fra andre kilder når det gjelder aktsomhetsvurderinger og håndtering av varsler. Ettersom selskapet i 2021 solgte seg ut av transportdivisjonen som flertallet av anklagene og mistankene knyttet seg til, anbefalte Etikkrådet å sette Bombardier til observasjon framfor å utelukke selskapet.

Etter Norges Banks beslutning om å sette Bombardier til observasjon har Etikkrådet forsøkt å innhente informasjon om hvordan selskapet har arbeidet med og utviklet sitt system for korrupsjonsbekjempelse, i tillegg til informasjon om selskapets tiltak for å forebygge, avdekke og håndtere hvitvasking i sin virksomhet. Videre har rådet fulgt med på om det har dukket opp påstander om nye tilfeller av korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet knyttet til selskapet.

3 Etikkrådets arbeid i observasjonsperioden

Etter at observasjonen ble offentliggjort i mars 2022 kontaktet Etikkrådet Bombardier gjentatte ganger frem til november 2023 med sikte på å innhente nærmere informasjon om hva selskapet gjør for å forhindre, avdekke og håndtere korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet i sin virksomhet. Dette viste seg å bli en krevende prosess. Selskapet ville ikke møte rådet, og svaret selskapet ga, kom først i november 2023 etter at selskapet hadde mottatt et utkast til tilrådning om utelukkelse.

Når det gjelder informasjonen som Bombardier til slutt delte med Etikkrådet, mente rådet at denne i for liten grad viste hvordan deres systemer for å forhindre korrupsjon og hvitvasking fungerer *i praksis*. Dette gjaldt blant annet aktsomhetsvurderinger og oppfølging av varsler.

Rådet mente derfor at usikkerheten knyttet til Bombardiens innsats for å forebygge, avdekke og håndtere korrupsjon fortsatt var til stede, og anbefalte i sin tilrådning av mars 2024 at observasjonen ble videreført.⁶ I juni 2024 offentliggjorde Norges Bank sin beslutning om å videreføre observasjonen av Bombardier i tråd med Etikkrådets anbefaling.

Etikkrådet har etter dette ikke hatt kontakt med selskapet.

⁶ <https://etikkradet.no/bombardier-inc-fortsatt-observasjon/>

Siden juni 2024 har rådet kun fulgt med på om det har dukket opp påstander om nye tilfeller av korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet knyttet til selskapet. Så langt rådet har kunnet observere, har det ikke dukket opp noen nye tilfeller per mars 2026. I den opprinnelige tilrådommen er den seneste identifiserte anklagen eller mistanken om korrupsjon fra 2016.

4 Etikkrådets vurdering

Etikkrådet anbefalte i oktober 2021 å sette Bombardier til observasjon fordi rådet mente at det var flere mangler ved selskapets systemer og rutiner for å forebygge, avdekke og håndtere korrupsjon.

Så langt rådet kjenner til, er den seneste alvorlige anklagen eller mistanken om korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet knyttet til Bombardiers virksomhet fra 2016. Dette er nå ti år siden. Selv om selskapet etter rådets syn ikke har delt utfyllende informasjon om sine etterlevelsessystemer, har det likevel gått såpass lang tid siden disse forholdene til at rådet anser dette som en indikasjon på at risikoen ikke lenger er uakseptabel. Etikkrådet legger i vurderingen også vekt på at flertallet av anklagene og mistankene om korrupsjon knyttet seg til den delen av selskapet som ble avhendet i 2021.

Skulle imidlertid rådet bli kjent med at Bombardier kan knyttes til nye grove tilfeller av korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet, vil det alltid kunne være grunnlag for å sette i gang en ny utredning av selskapet.

5 Tilrådning

Etikkrådet anbefaler å oppheve observasjonen av Bombardier Inc.

Svein Richard
Brandtzæg
Leder
(Sign.)

Siv Helen Rygh
Torstensen
(Sign.)

Trude
Myklebust
(Sign.)

Vigdis Vandvik
(Sign.)

Egil Matsen
(Sign.)